PATVIRTINTA
Anykščių Jono Biliūno gimnazijos direktoriaus 2026 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. V-12

ANYKŠČIŲ JONO BILIŪNO GIMNAZIJOS MOKINIŲ MAITINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Anykščių Jono Biliūno gimnazijos (toliau - Gimnazija) mokinių maitinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. V-1429 redakcija) ir Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. 1-TS-15 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės mokinių nemokamo maitinimo mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2021 m. spalio 28 d. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimo Nr. 1-TS-287 redakcija) ir kt. teisės aktais.

2. Aprašas reglamentuoja mokinių maitinimo tvarką. Juo siekiama užtikrinti sveikatai palankią vaikų mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

3. Maitinimo paslaugas mokykloje teikia maitinimo paslaugos teikėjas, parinktas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų ir kitų teisės aktų numatyta tvarka.

4. Maitinimo paslaugų teikėjas atsako už paslaugų kokybę pagal teisės aktų numatytą tvarką.

5. Mokiniams teikiamo maitinimo rūšys:

5.1. nemokamas maitinimas (teisės aktų nustatyta tvarka mokiniams skiriama socialinė parama – pietūs ir / ar pusryčiai);

5.2. mokamas maitinimas (mokiniai gimnazijos valgykloje gali įsigyti norimų patiekalų ir / ar užkandžių, gėrimų apmokėdami grynais, mokėjimo kortele arba naudojant elektroninę užsakymų sistemą „Genera“.

6. Valgykloje matomoje vietoje skelbiami:

6.1. einamosios dienos valgiaraščiai (nurodant visus faktiškai patiekiamus maisto produktus, patiekalus, gėrimus, užkandžius ir pateikiant patiekalų fotonuotraukas prie valgiaraščių ir technologinių kortelių);

6.2. maisto pasirinkimo piramidės plakatas ar kita sveiką mitybą skatinanti informacija;

6.3. maitinimo paslaugų teikėjo kontaktai;

6.4. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nemokamos telefono linijos numeris (skambinti maisto saugos ir sudėties klausimais).

II SKYRIUS
SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

7.1. **Patiekalas** – paprastai vienoje lėkštėje patiekiamas vartoti šaltas ar šiltas maistas.

7.2. **Tausojantis patiekalas** – maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekcinėje krosnelėje, keptas įvyniojus popieriuje ar folijoje. Tausojantiems patiekalams nepriskiriami tarkuotų bulvių patiekalai.

7.3. **Valgiaraštis** – patiekiami vartoti dienos maisto produktai ir patiekalų sąrašas.

III SKYRIUS
VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

8. Gimnazija atsako už tai, kad būtų sudarytos sąlygos vaikų maitinimui organizuoti.

9. Gimnazija atsako už vaikų maitinimo organizavimą ir Tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.

10. Už Tvarkos aprašo nuostatų laikymąsi atsakingas maitinimo paslaugos teikėjas.

11. Maitinimas organizuojamas valgykloje, laikantis maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų.

12. Mokiniams sudaryta galimybė valgykloje atsigerti geriamo vandens.

13. Patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai:

13.1. patiekiamas šiltas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną;

13.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas ir įvairus;

13.3. pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams. Maisto pervirimas, perkepimas, prideginimas draudžiamas;

13.4. daržovės (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 patiekalo svorio. Kadangi vaikai maitinimų metu turi galimybę patys įsidėti maisto, šio papunkčio nuostatos netaikomos;

13.5. tas pats patiekalas neturi būti tiekiamas dažniau nei kartą per savaitę, išskyrus gėrimus, garnyrus ir šaltus užkandžius;

13.6. valgymo metu ant stalų neturi būti padėta druskos, cukraus, pipirų, garstyčių;

13.7. maistas turi būti patiekiamas estetiškai;

13.8. pietų metu vienas iš karštų patiekalų turi būti tausojantis patiekalas ir patiekalas, pagamintas tik iš augalinės kilmės maisto produktų, išskyrus teisės aktuose nustatytas išimtis. Valgiaraščiuose šie patiekalai ar patiekalas (jei tausojantis patiekalas yra pagamintas tik iš augalinės kilmės maisto produktų) pažymimas žodžiu „Tausojantis“ ir (ar) „Augalinis“ (T/A prie dienos meniu).

14. Maisto davinius sudaryti (pvz., karantino metu arba ekstremalios situacijos metu, kai valgyklos veikla negalima) rekomenduojami maisto produktai: daržovės; vaisiai; grūdiniai (viso grūdo gaminiai, kruopos, kruopų produktai, duonos gaminiai ir kt.); ankštinės daržovės; pienas ir pieno produktai (rauginti pieno gaminiai, po rauginimo termiškai neapdoroti); kiaušiniai; riešutai; liesa mėsa; žuvis ir jos produktai; aliejai; sultys; sriubos; geriamasis vanduo ir natūralus mineralinis vanduo.

15. Sudarant maisto davinius ilgesniam laikui (pvz., karantino metu), rekomenduojama keisti maisto davinių sudėtį, atsižvelgiant į maisto davinius gaunančių vaikų poreikius.

IV SKYRIUS
NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

16. Nemokamas maitinimas skiriamas nuo mokslo metų pradžios (arba nuo informacijos apie priimtą sprendimą dėl socialinės paramos skyrimo mokiniui paskelbimo SPIS sistemoje ar jos

gavimo gimnazijoje kitos dienos) iki mokslo metų pabaigos (įskaitant egzaminų laikotarpį) arba iki mokinio išvykimo mokytis į kitą švietimo įstaigą;

17. Nemokamo maitinimo rūšys: pietūs.

18. Nemokamas maitinimas finansuojamas iš Savivaldybės biudžeto lėšų, mokiniams vietoj nemokamo maitinimo pinigai neišmokami.

19. Nemokamas maitinimas poilsio, švenčių ir atostogų dienomis per mokslo metus mokiniams neteikiamas.

20. Mokiniams, kuriems skirtas mokymas namuose, nemokamas maitinimas organizuojamas tokia tvarka:

20.1. atiduodamas sausas maisto davinys, kurio kaina atitinka nemokamam maitinimui skirtą pinigų sumą.

21. Nemokamo maitinimo apskaitą Gimnazijoje tvarko socialinis pedagogas, kuris:

21.1. kasdien pildo SPIS žurnalą, patikrina, ar jame atsirado duomenų apie naujus mokinius, kuriems skirtas nemokamas maitinimas, atsako už duomenų įvedimą į SPIS žurnalą nustatytu laiku, jų teisingumą;

21.2. gavęs duomenis apie mokiniui skirtą nemokamą maitinimą, socialinis pedagogas asmeniškai informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

21.3. per mėnesį suteikto nemokamo maitinimo duomenis SPIS žurnale visiškai užpildo ne vėliau kaip paskutinę einamojo mėnesio darbo dieną;

21.4. renka ir kaupia duomenis apie mokiniams skirtą nemokamą maitinimą;

21.5. pateikia užpildytą, paslaugos tiekėjo / jo atstovo pasirašytą ir direktoriaus patvirtintą praėjusio mėnesio mokinių nemokamo maitinimo aktą buhalterijai;

21.6. Mokiniui, pakeitus mokyklą, socialinis pedagogas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po mokyklos pakeitimo dienos Socialinės paramos skyriui pateikia elektroninėmis ryšio priemonėmis pasirašytą laisvos formos pažymą (elektroninėmis priemonėmis teikiama pažyma suformuota elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą), kurioje nurodomi duomenys apie mokinį (mokinio vardas, pavardė, gimimo data), naują mokyklą bei mokiniui nustatytą teisę gauti nemokamą maitinimą.

22. Karantino, ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ar įvykio laikotarpiu, jei tuo metu sustabdomas maitinimo paslaugų tiekimas gimnazijoje, o mokinių ugdymas organizuojamas nuotoliniu būdu, taip pat, kai mokiniui skirtas mokymas namuose, maitinimas organizuojamas išduodant maisto davinius, skirtus maitinti ne gimnazijoje.

23. Išdavimo procesą vykdo už nemokamą maitinimą direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo bei maitinimo paslaugų teikėjo atstovas:

23.1. peržiūri ir patikslina mokinių, kuriems paskirtas nemokamas maitinimas gimnazijoje, sąrašus, papildomai nurodo mokinių gyvenamąsias vietas ir kontaktinius telefono numerius;

23.2. informuoja mokinio, kuriam paskirtas nemokamas maitinimas gimnazijoje, tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maitinimo organizavimo sąlygas ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu (galimybę gauti maisto davinį). Jeigu yra poreikis gauti maisto davinį, išsiaiškinama, kokio maisto davinio pageidaujama (maisto produktų), ar nemokamą maitinimą gaunantis mokinys ar jo šeimos nariai turės galimybę atvykti į gimnaziją jų atsiimti;

23.3. mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) patvirtinus, kad pageidauja gauti maisto davinį (jei ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu maitinimas organizuojamas išduodant maisto davinius), sudaro mokinių, gausiančių maisto davinius, sąrašus, papildomai informuoja arba maisto produktus ir ar turi galimybę atsiimti maisto davinį gimnazijoje;

23.4. bendradarbiauja su maitinimo paslaugos teikėju: kartu su visuomenės sveikatos specialistu, dirbančiu gimnazijoje, koordinuoja maisto davinio turinio atitiktį nustatytoms vidutinėms rekomenduojamoms paros normoms ir patvirtintą nemokamam maitinimui skiriamų lėšų sumą, aptaria maisto davinių išdavimo periodiškumą;

23.5. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maisto davinių išdavimą (jei ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu maitinimas organizuojamas išduodant maisto davinius) pranešimu elektroniniame dienyne ir (ar) telefonu ar kitu būdu. Jeigu šeima neturi galimybės atsiimti maisto davinio gimnazijoje, suderina maisto davinių pristatymo į mokinio namus ar kitą vietą laiką.

V SKYRIUS
MOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

24. Mokinių maitinimas organizuojamas valgykloje, laikantis nustatytų maisto saugos, kokybės ir maisto tvarkymo reikalavimų bei sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui gauti šilto maisto ir pasirinkti iš kelių karštųjų pietų patiekalų ir kelių garnyrų.

25. Kasdien privaloma organizuoti pietus, kurių metu turi būti sudarytos sąlygos vaikams pavalgyti šilto maisto.

26. Valgiaraščiai sudaromi 15 dienų laikotarpiui.

27. Visi pietų metu patiekiami patiekalai turi būti nurodyti valgiaraštyje.

28. Pietūs organizuojami ne anksčiau kaip po 2,5 val. ir ne vėliau kaip praėjus 4 val. nuo pamokų pradžios.

29. Valgykloje maitinimo paslaugos teikiamos 9.00 – 14.30 val.

30. Mokiniams pavalgyti skiriamos dvi pertraukos po 20 min., dvi – po 10 min.;

30.1. Rekomenduojama I–II gimnazijos klasių mokiniams pietauti po 3 pamokų;

30.2. Rekomenduojama III–IV gimnazijos klasių mokiniams pietauti po 4 pamokų;

30.3. Už paslaugas galima sumokėti grynaisiais pinigais, elektroniniu atsiskaitymu arba naudojant elektroninę užsakymų sistemą „Genera“.

VI SKYRIUS
ELGESIO TAISYKLĖS GIMNAZIJOS VALGYKLOJE

31. Mokiniai elgiasi kultūringai ir mandagiai su valgyklos darbuotojais.

32. Su striukėmis, paltais į valgyklą mokiniai neįleidžiami ir neaptarnaujami.

33. Mokiniai privalo atvykti pietauti tik jiems nurodytu laiku ir/ ar laisvų pamokų metu.

34. Mokiniai eidami į valgyklą plauna rankas, laikosi higienos reikalavimų.

35. Maistą įsigyja eilės tvarka.

36. Pavalgius privaloma indus nunešti į tam skirtą vietą.

37. Siekiant užtikrinti greitą mokinių apsitarnavimą, mokiniai privalo susipažinti su valgiaraščiu, skelbiamu valgykloje.

38. Netyčia sudaužius lėkštę arba stiklinę, išpylus maistą ant grindų, būtina pranešti valgyklos darbuotojui.

39. Už piktybišką elgesio taisyklių valgykloje nesilaikymą, tyčia sugadintą valgyklos inventorių materialiai atsakingi mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) pagal įstatymą.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Valgykloje turi būti užtikrintos tinkamos sąlygos darbuotojų ir mokinių rankų higienai (muilas, rankų džiovintuvas).

41. Maisto kokybės kontrolę atlieka Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

41.1. periodinių konsultacinių vizitų metu vertina gimnazijos maitinimo aplinką, saugumą, higieną bei teikiamų patiekalų kokybę.

42. Visuomenės sveikatos biuro specialistas, dirbantis gimnazijoje:

42.1. atlieka mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) apklausas apie gimnazijoje tiekiamo maisto kokybę, išanalizavęs gautus rezultatus teikia individualias rekomendacijas gimnazijai;

42.2. teikia gimnazijos direktoriui ir maitinimo tiekėjams (raštu ar žodžiu) naujausias maitinimo organizavimo rekomendacijas, įsakymus, nutarimus ir kitus teisės aktų atnaujinimus.

43. Anykščių Jono Biliūno gimnazijos mokinių maitinimo tvarkos aprašas yra skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.